

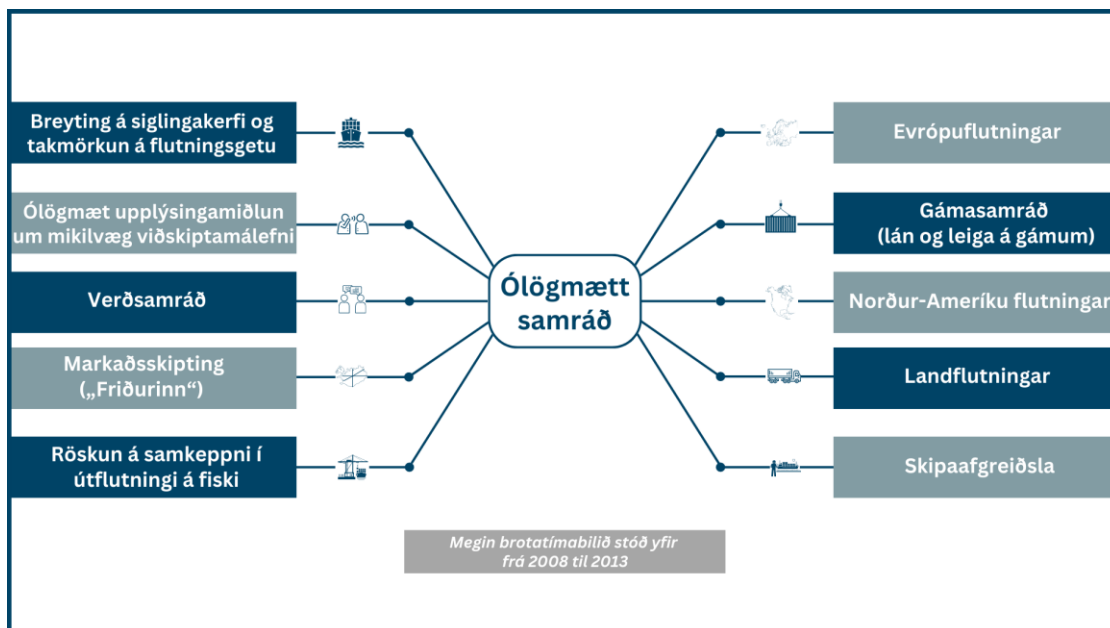
FRÉTT VEGNA ÁLITS

Leiðir til að efla samkeppni á flutningamarkaði

Samkeppniseftirlitið hefur í dag gefið út álit nr. 1/2023 þar sem mælst til þess að ráðist verði í aðgerðir til að draga úr samkeppnishindrunum á flutningamarkaði, skapa aðhald og efla með því samkeppni.

Með álitinu er beint tilmælum til **innviðaráðherra, Faxaflóahafna, Reykjavíkurborgar og annarra sveitarfélaga**, um aðgerðir sem m.a. eru til þess fallnar að hafa jákvæð áhrif á vöruverð á fjölmörgum sviðum, almenningi og fyrirtækjum til hagsbóta.

Í álitinu eru dregnar ályktanir af ákvörðun Samkeppniseftirlitsins nr. 33/2023, *Brot Samskipa gegn banni við ólögmatu samráði*. Í ákvörðuninni er gerð grein fyrir alvarlegum brotum Samskipa vegna samráðs við Eimskip og mælt fyrir um aðgerðir til að koma í veg fyrir að þau endurtaki sig. Taka brotin m.a. til eftirfarandi háttsemi:

Ákvörðunin varpar ljósi á mikilvægi þess að stjórnvöld grípi til aðgerða sem eru til þess fallnar að efla samkeppni á flutningamarkaði. Er það meðal annars mikilvægt vegna hækkana á vöruverði síðustu mánuði og ríkjandi aðstæðna í íslensku efnahagslífi.

Með hliðsjón af framangreindu mælist Samkeppniseftirlitið m.a. til eftirfarandi:

- Að stjórnvöld og hlutaðeigandi opinberir aðilar tryggi aðgengi nýrra og minni keppnauta í sjóflutningum að fullnægjandi hafnaraðstöðu og skipaafgreiðslu hér á landi.
- Að stjórnvöld skapi aðstæður fyrir aukna samkeppni í landflutningum, m.a. í tengslum við aðgerðir sem mælt er fyrir um í ákvörðun nr. 33/2023.

- Að hugað sé að leiðum til að skapa aukið aðhald gagnvart nýrri eða sértækri gjaldtöku á flutningamörkuðum.

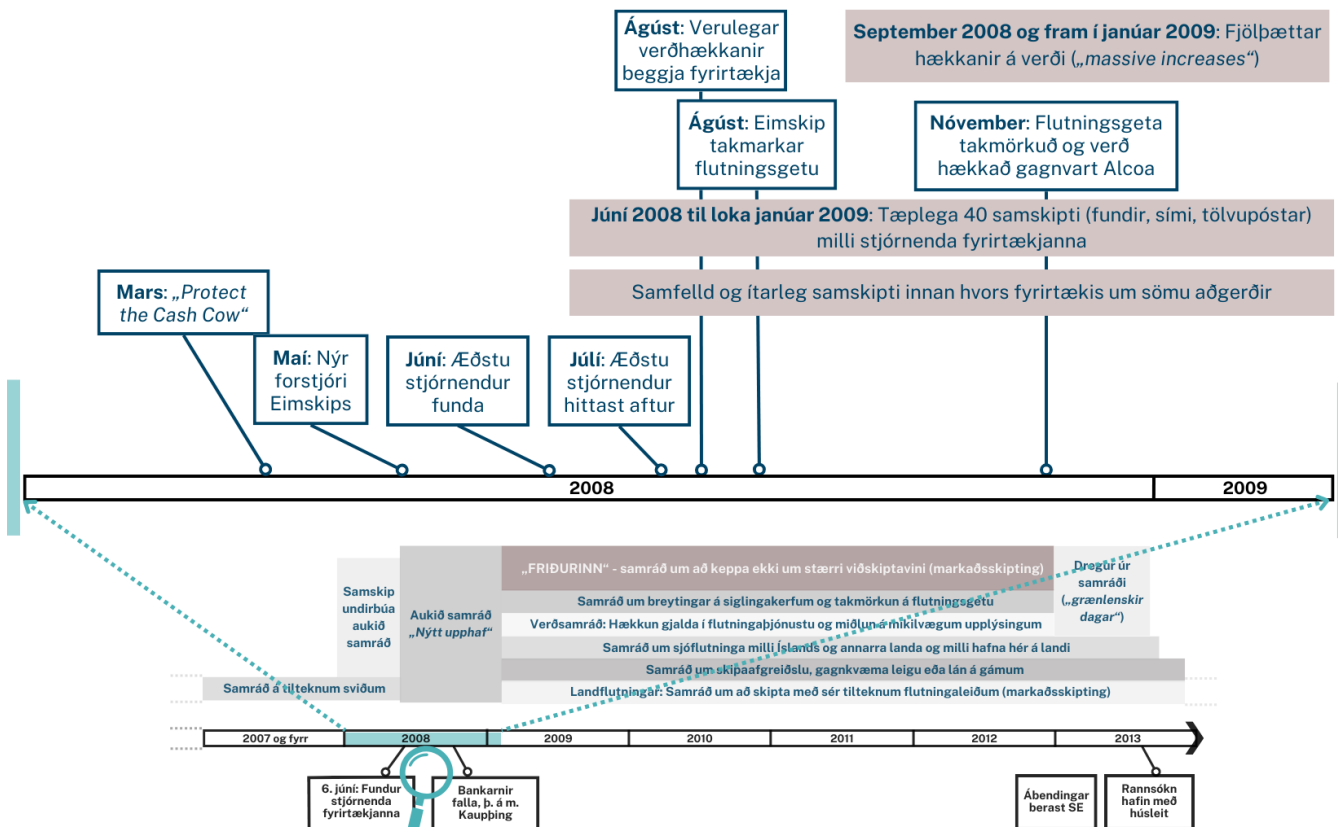
Þá er því sérstaklega beint til **viðskiptavina** Samskipa og Eimskips að eðlilegt sé, í ljósi þeirra atvika sem rakin er í ákvörðun nr. 33/2023, að þeir kalli í hverju tilviki eftir skýringum á fjárhæð einstakra gjalda sem innheimt eru, þegar gengið er til samninga. Er slík eftirfylgni til þess fallin að skapa aðhald gagnvart fyrirtækjunum.

Hjálagðar eru til glöggvunar myndir sem skýra nánar þau brot sem fjallað er um í ákvörðun nr. 33/2023.

Yfirlit yfir helstu þætti samráðsins og framvindu þess

Yfirlit yfir nokkur atriði vorið 2008 og fram á árið 2009

„Friðurinn“ Yfirlit yfir nokkur atriði er varða mikilvæga viðskiptavinum Samskipa og Eimskips (ekki tæmandi)

Rautt: Samskip (S) og viðskiptavinir þeirra
Blátt: Eimskip (E) og viðskiptavinir þess

Norðenska: Óskaði eftir tilboðum 2009. E bauð hækkað verð og S hélt viðskiptunum.

Nathan & Olsen: Höfðu áður farið til S til að fylla í „skarðið“ þegar Aðföng fluttust til E, fyrir samráðið. S gátu endurnýjað með hækkunum 2009, án samkeppni frá E.

Vifilfell: Sagði upp samningum í janúar 2009 og þeir voru aftur lausir 2012. E nýtti ekki tækifærin.

Ölgerðin: Útboð 2009. Sýndartilboð S, E hélt viðskiptunum.

IKEA: Sagði upp samningum 2010. Í gögnum S frá 2009 kemur fram að ekki eigi að „reyna við“ viðskiptin.

Aðföng: Óskuðu eftir verðtilboði 2009, samningur laus 2011 og fyrirtækið leitaði viðskipta 2012, allt án árangurs. Fyrirmæli til undirmanns hjá S: Ekki „hræra í þessu“.

German Seafood Fish (GSF): Leitaði tilboða frá E 2009 og 2010. Tilboð bárust ekki („skulum ekki fara í einhvern leðjuslag við hann [GSF] vs Samskip“).

Innnes: Leitaði ítrekað viðskipta við S árin 2009-2012, vegna ónægju með verð hjá E. S hafði ekki áhuga, svo fremi sem viðskipti við ISAM (2010), Húsasmíðjuna (2011) og Garra (2012) yrðu áfram hjá S. Samhliða náðust fram hækkanir í öllum tilvikum.

Norðurál og Elkem: Bæði fyrirtækin á Grundartanga leituðu betri verða á árinu 2010, en mættu verðhækkunum í staðinn. Hvorki E né S reyndu að ná viðskiptum hins.

Promens: Verðkönnun í maí 2009. „Svínsálagning“ að mati S, en E vildi ekki „rugga bátnum“. S hélt viðskiptunum.

Rúmfatalagerinn: Leitaði tilboða frá E 2009-2012, en án árangurs eða boðin hærri verð. S sögðu upp samningum í lok 2009 til að ná fram hækkunum og héldu viðskiptunum út tímabilið.

Askja: Leitaði tilboða hjá E 2010. E beitti „vertu á vappi trygginu“. S hélt viðskiptunum og hækkaði aftur 2012 þrátt fyrir að samningur væri að losna.

